

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVACIYALAR
VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
QORAQALPOG'ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:

№ BD-24/15-3/3.09

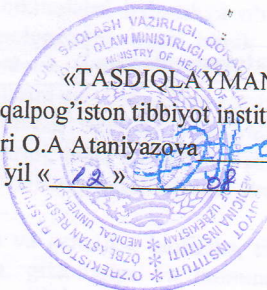
2024 yil « 12 » 08

«TASDIQLAYMAN»

Qoraqalpog'iston tibbiyot instituti

rektori O.A Ataniyazova

2024 yil « 12 » 08

«DERMATOVENEROLOGIYA»
MODUL DASTURI

4

Bilim sohasi:	900000	- Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minoti
Ta'lim sohasi:	910000	- Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishi:	60910200	- Davolash ishi

Nukus – 2024

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	Kreditlar	
Mehnat gigienasi	2024-2025	8	4	
Fan/modul turi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	Qoraqalpog'o'zbek/rus		6	
Fanning nomi	Semestr	Auditoriya Mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
Dermatovenerologiya	8	90	54	144

I. O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

Ushbu fan dasturi O'zbekiston Respublikasi Davlat ta'lim standardi va bakalavriat ta'lim yo'nalishi malaka talablari asoslangan holda tuzilgan. Umumiy amaliyot shifokorlarni tayyorlash, ularning ilmiy dunyoqarashini shakllantirishdanihim rol o'ynovchi dermatovenerologiya fanining ushbu dasturi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'qitish jarayonida qo'llagan holda, talabani nazariy ma'lumotdan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni bajarishga o'rgatib va bilan uyg'unlashtirgan holda qo'llashga imkon yaratib, bo'lg'usi umumiy amaliyot vrachlarida klinik fikrlash, kasallik va uning belgilarini asoslash uchun zamin yaratib beradi. Dermatovenerologiya fan va klinik jixatdan terining funksiyalarini va strukturasi normada va patologiyada o'zgarishlarini, ichki a'zolar va tizimlarning patologiyasini teri bilan uzviy bog'lanishini, har xil teri kasalliklarini, jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalarni o'rganadi.

Mazkur fan o'quv rejadagi tibbiy biologiya va genetika, biofizika, tibbiy va biologik kimyo, odam anatomiyasi, fiziologiya, gistologiya va immunologiya, mikrobiologiya va parazitologiya, ichki kasalliklar, allergologiya, klinik immunologiya, fiziatriya, klinik farmakologiya, yuqumli kasalliklar va asab kasalliklari fanlardan o'zlashtirilgan bilimlarga asoslanadi.

II. O'quv fanining maqsadi va vazifasi

Dermatovenerologiya fanini o'qitishdan maqsad –bo'lajak UAsh amaliyotida kerak bo'ladigan o'quv, ilmiy adabiyot va ma'lumotnomalar bilan mustaqil ravishda ishlay bilishi, bolalar va kattalardagi teri, teri hosilalari, shilliq qavatlarining tug'ma va oqirtilgan xastaliklarini, zamburug'li va o'sma kasalliklarini va jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklarini (JVBYuK) mustakil ravishda aniqlashni o'rgatish, teri va shilliq qavatlarining patologik xolatlarida mustaqil ravishda birinchi tibbiy yordamni ko'rsata oladigan yuqori malakali mutaxassislar – umumiy amaliyot shifokorlari tayorlash.

Fanning vazifasi:

- dermatovenerologiya fani haqida tushuncha berish;
- talabalarining nazariy ma'lumotdan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarini bajarish darajasiga qadamma-qadam o'rgatish;
- zamonaviy pedagogik texnologiyalarni dars jarayoniga tadbqiq etib, talabani klinik fikrlash va bilimni saqlash darajasini oshirish;
- dermatologik va venerologik zamonaviy tekshirish usullari xakida tushunchaga ega bo'lish;
- teri va og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining klinik anatomiyasi, dermatozlar va

jinsiy aloqa yo'li bilan yuqadigan kasalliklarni etiopatogenezi, klinik kechishi, tekshirish usullari va taqqoslash diagnozi, zamonaviy davolash usullari bo'yicha bilimlarni shakllantirish.

- kattalar va bolalarning teri va og'iz shilliq qavatini yallig'lanish, allergik va zamburug' kasalliklarini davolash qoidalariga, teri va tanosil kasalliklarini oldini olish chora tadbirlari va dispanserlashirish qoidalariga, teri-tanosil dispanseriga davolashga yotkazish uchun ko'rsatmalarni aniqlashni, profilaktik chora-tadbirlar ko'rsatish va'axoli orasida sog'lom turmush tarzini targ'ibot qilishga o'rgatish.

Fan bo'yicha talabalarning bilim ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi.

Talaba:

- teri va og'iz bo'shlig'i shilliq qavatlarining tekshirish usullari;
- birlamchi va ikkilamchi morfologik elementlarni aniqlay olish;
- tashxis ko'yishda asosiy fenomen va sinamalarni o'tkazish usullari;
- OIV/OITS va zaxm kasalliklarini aniqlashda serologik tekshiruvlar hamda zamburug', gonokokk va trixomonadalarni aniqlashda mikroskopik tekshiruvlar uchun patologik materiallar olish usullari;

- onadan bolaga infeksiyani o'tishga olib keladigan omillar;
- teri kasalliklarining mahalliy davolash tamoyillari;
- anafliktik shok, o'tkir eshakemi, Kvinke shishida tez yordam ko'rsatish usullari;

- tibbiyot xujjatlarini olib borish va laborator-uskunaviy tekshiruvlarning natijalarini taxil qilish tamoyillari, vazifalarini aniqlay bilish, laborator va instrumental tekshirish usullari yordamida klinik tekshiruv o'tkazish xaqida *tasavvurga ega bo'lishi*;

Bular bilan bir qatorda talaba:

- asosiy kasallikning klinik kechishini o'ziga xos xususiyatlarini aniqlay bilish;
- asoratlar va yo'ldosh kasalliklarni aniqlay bilish;
- O'zbekiston Respublikasida qabul qilingan kasalliklar tasnifiga muvofiq klinik tashxisni taritlash va asoslash;
- kasallik rivojlanishining individual va patologik xususiyatlarini xisobga olgan holda kompleks taktikani aniqlash;
- vaqinchalik ishga qobiliyatsizlikni ekspertizasini o'tkazish;
- reabilitasion, profilaktik, sanitar-gigienik va epidemiyaga qarshi tadbirlar rejasini ishlab chiqish, dispanser ko'zatuvin o'tkazish;
- kasallik tarixini yozishni *bilishi va ulardan foydalana olishi*;
- bemorni professional ko'ruvi (Status localis);
- dermatografizm aniqlash;
- diaskopiya;
- Keberer fenomenini aniqlash;
- Ujksxem to'rini aniqlash;

- siydik chiqarish kanalidan surtna olish;
- akantolitikT sanik xujayralariga tekshirish;
- pufaklar suyuqligini eozinofillarga tekshirish;
- Balser sinamasi;

- yana yuzasidan rangsiz trepomenaga tekshirish uchun surtna olish uslubli;
- K-erion Selsni aniqlash;

- Asbo-Gansen simptomini aniqlash;

[#] Minor sinamasi;

⁺ Misuda sinamasi;

- Olma jele simptomini aniqlash;

- Pospelov simptomi (zond cho'qish simptomi) aniqlash;

- Ganzen tayvoqchalariga surtna olish;

- Borovskiy tamachalariga surtna olish;

- Bene-Mesherskiy simptomini aniqlash;

- Yaddason sinamasi;

- Tompson sinamasini o'tkazishni *bilishi va ulardan foydalana olishi*;

- Dermatografizmini aniqlash;

- Maxalliy davolash – namlash—xo'llash (primochka) qo'yish texnikasi

- Qo'tir kanasini izlash

- Psoriaz diagnostik uchlikni aniqlash

- Likxema to'rini aniqlash

- Balser sinamasini aniqlash

- Nikolskiy simptomini aniqlash;

- Moxovda sezgirtlikni aniqlash testi kabi *amaliy ko'nikmalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.*

III. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

I-mavzu. Dermatolarni umumiy klinik belgilar va patomorfologiyasi, birlamchi va ikkilamchi morfologik toshmalari.

Dermatozlar umumiy simptomatikasi va patomorfologiyasi tug'risida tushunchalar berish. Tashxislash asoslari haqida talim berish. Birlamchi va ikkilamchi morfologik elementlar haqida talim berish va og'iz shilliq qavati kasalliklarini davolash asoslari to'g'risida bilimlarni shakllantirish. Yosh bolalarda maxalliy va umumiy davolash asoslari haqida tushunchalar berish. Birlamchi va ikkilamchi morfologik elementlar, tashxislash va qiyosiy tashxislash tug'risida bilimlar berish. Bola yoshidagi o'ziga xosx ususiyatlar to'risida bilimlarni shakllantirish. Status lokalis bo'yicha tavsiflash.

2-mavzu. Terining yuqumli kasalliklari (pidermiyalar, dermatozoonozlar, mikozlar).

Dermatozoonozlar va piodermiyalar umumiy simptomatikasi va patomorfologiyasi turida tushunchalar berish. Tashxislash asosari haqida ta'lim berish. Ko'tirva bitlash haqida ta'lim berish. Ushbu dermatozlarni davolash asosari to'rtida bilimlarni shakllantirish. Yosh bolalarda mahalliy va umumiy davolash asosari va ularning farqi haqida tushunchalar berish. Dermatozoonozlar va piodermiyalarda birlamchi va ikkilamchi morfologik elementlar, tashxislash va qiyosiy tashxislash to'rtida bilimlar berish. Bola yoshidagi o'rtiga xos xususiyatlar to'rtida bilimlarni shakllantirish. Status lokalis bo'yicha tavsiflash

3-mavzu. Dermatitlar. Ekzema. Toksikodermiyalar. Eshakeni.

Talabalarni dermatit, toksikodermiya, ekzema va neyrodematoz kasalliklarida zamonaviy tashxislash, qiyosiy tashxislash va optimal davoni aniqlash masalalariga o'rtatish. Dermatit, toksikodermiya, ekzema va neyrodematoz kasalliklari tasnifi berish. Kasalliklar etiopatogenezi va bola yoshidagi o'rtiga xos xususiyatlari to'rtida bilimlarni shakllantirish. Klinik ko'rinishlari, simptomlar, sindromlarni berish.

4-mavzu. Papulyoz dermatozlar. Neyrodematozlar (psoriaz, qizil yassi temirakti, neyrodematit, atopik dermatit, qichima).

Talabalarni psoriaz, qizil yassi temirakti, atopik dermatit kasalliklarida zamonaviy tashxislash, qiyosiy tashxislash va optimal davoni aniqlash masalalariga o'rtatish. Psoriaz, qizil yassi temirakti, neyrodematozlarni tasnifi berish. Kasalliklar etiopatogenezi, ularning rivojlanishida ekzogen va endogen omillar ahamiyatini va bola yoshidagi o'rtiga xos xususiyatlari to'rtida bilimlarni shakllantirish -klinik ko'rinishlari, ushbu dermatozlarni mahalliy va umumiy davosini o'rtatish.

5-mavzu. Jinsiy yul bilan yuqadigan infeksiyalar. Zaxm kasalligining umumiy kechishi, zamonaviy tasnifi, zaxmning mikrobiologiyasi va epidemiologiyasi. Birlamchi, ikkilamchi, tug'ma zaxm.

Talabalarni JYBYul tasnifi, kasalliklar etiopatogenezi, ularning rivojlanishida ekzogen va endogen omillar ahamiyatini, klinik ko'rinishlari kasalliklarida zamonaviy tashxislash, qiyosiy tashxislash va optimal davoni aniqlash masalalariga; so'z va so'zaksiz uretritar kasalliklari bor bemorlar ko'rtigi, ular tashmalarni aniqlash, turli sinamalarni o'rtatishni, davosidagi farqlar, ushbu kasalliklarni umumiy davosini, gospitalizatsiyaga ko'rtatmalar, mehnatga layoqatligini aniqlashni o'rtatish.

IV. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rtatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar 50% nazariy va 50% amaliy qismdan iborat bo'lgan holda o'rtatiladi.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Dermatozlarni umumiy klinik belgilari va patomorfologiyasi. Teri va shilliq qavatining anatomiyasi va gistologiyasi. Teri kasalliklari va JYBYul bilan og'rtigan bemorlarni tekshiruv usullari. Dermatozlarning rivojlanishini endogen va ekzogen

omillari. Birlamchi va ikkilamchi morfologik toshmalar Teri kasalliklarini aniqlash, umumiy va mahalliy davolashning prinsiplari. Bolalarda teri va teri hosilalarini anatomiyasi va gistologiyasi.

2. Piodermiyalar. Xusnubzar. Dermatozoonozlar. Terining yiringli Oddiy xusnubzar. Qo'tir, bitlash.

3. Allergodermatozlar. Dermatitlar. Toksikodermiyalar. Oddiy va allergik kontakti dermatitlar. Toksikodermiyalar, sulfanilamid eritemasi, Ko'p shaklli eksudativ eritema. Eshakeni.

4. Ekzema. Neyrodematozlar. Chin ekzema, mikrobi ekzema, seborreyal, professional va bolalar ekzemasi. Atopik dermatit. Neyrodematit - chegaralangan va tarqalgan klinik turilari, qichima, strofilyus.

5. Papulyoz dermatozlar. Psoriaz, qizil yassi temirakti.

6. Terining virusli infeksiyalari. OITS. Oddiy uchug, o'rtab oluvchi temirakti. Yuqumli mollusk, o'rtir uchli kondilomalar, so'gallar. OITSda teri kasalliklari.

7. Pufakti dermatozlar. Akantolitik po'rsidok yara. Dyuring uchugsimon dermatit. Lever pemfigoidi. Pufakti dermatozlarni taqqoslash tashxisi.

8. Terining zamburug'li infeksiyalari. Keratomikozlar, dermatomikozlar, kandidozlar. Onimikozlar.

9. Moxov, teri leysmaniozi, teri sili.

10. Kollagenozlar. Dissromiyalar. Sklerodermiya. Qizil yugurik.

Dermatomiozit. Vitiligo. Xloazmalar. Lentigo.

11. Onkodermatologiya asoslari. Rak oldi kasalliklari. Yaxshi va yomon sifatlil teri o'smalari. Xeylilar.

12. Jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar. Zaxm kasalligining umumiy kechishi, JYBYul zamonaviy tasnifi, zaxmning mikrobiologiyasi va epidemiologiyasi, etiopatogenezi. Zaxmdagi immunitet. Birlamchi zaxm. Klinik-laborator va serologik diagnostika.

13. Ikkilamchi zaxm. Yashirin zaxm. Zaxmga duchor bo'lgan bemorlarni davolash asoslari, dispansertizatsiyasi. Kasallarni faol aniqlash va serologik nazorat. Uchlamchi zaxm. Tug'ma zaxm. Zaxmdagi ichki azolar va asab tizimining shikastlanishi.

14. So'z va so'zaksiz uretritar. Asoratlangan va noasoratlangan so'z. Trixomoniaz. Xlamidioz.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'rtuvchi tomonidan o'rtatiladi.

Amaliy mashg'ulot davomidan aniq bir mavzularni nazariy jihatdan chugur o'rtanish, uslubiy jihatdan dolzarb bo'lgan mavzularni chugur taxlil qilish, alohida muommolar bo'yicha ilmiy jihatdan ishlab chiqish maqsadida savol-javob, suhbat, doklad va referatlarni muhokama qilish, yozma nazorat ishlarini olish, vaziyatli

masalalarni muhokama qilish va test savollariга javob berish orqali egallaniadi. Shu bilan birga mashg'ulot davomida talabaga yo'natirilgan innovatsion pedagogik texnologiyalardan: key-stadi (CBL), moumnga yo'natirilgan o'qitish (PBL), guruhlarга yo'natirilgan o'qitish (TBL), roli o'yinlar, "miyaga hujum" metodi, guruhlarida diskussiya metodi, kombinatsiyalangan savol-javob, kichik guruhlarida o'qitish metodi va simulacion texnologiyalar va prezentatsiyalardan foydalangan holda nazariy bilimlarni mustahkamlash lozim.

Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilindi:

- Amaliy mashg'ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
- O'qituvchining innovatsion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarida qiziqish uyg'otish;
- Talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
- Talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash.

Dermatovenerologiya fani bo'yicha klinik amaliyotni o'tish davrida talabalar amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishlari ko'zda tutilgan.

Amaliy ko'nikmalar ro'yxati:

1. Dermografizmi aniqlash;
2. Mahalliy davolash – namlash—xo'llash (primochka) qo'yish texnikasi
3. Qo'tir kanasini izlash
4. Psoriasis diagnostik uchlikni aniqlash
5. Ulkexema to'rini aniqlash
6. Balser sinamasini aniqlash
7. Nikolskiy simptomini aniqlash
8. Moxovda sezgirlilni aniqlash testi;

O'quv klinik amaliyotni tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Talabalarining "Dermatovenerologiya" fani bo'yicha klinik amaliyoti ta'lim jarayonining 50%ini tashkil qiladi va amaliy mashg'ulotlar Respublika teri-tanosil klinik kasalxonasi va Toshkent viloyati teri-tanosil dispanser maslahat poliklinikasi dermatovenerolog xonasi va stasionar bo'limida o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulotda amaliy ko'nikmalarga o'rgatish jarayoni batafsil rejalashtiriladi va bir necha bosqichni o'z ichiga oladi:

1. Birinchi bosqich – mashg'ulotning maqsadi va vazifalaridan kelib chiqqan holda o'rganilayotgan amaliy ko'nikmani o'rganish motivatsion asosi aniqlanadi, uning nazariy jihatlarini muhokama qilindi. Amaliy ko'nikmalarni amalga oshirish uchun kerakli asbob-anjomlar ishlash mexanizmi, ishlatish qoidalarini bilan talabar tanishtirildi.

Birinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedrada barcha asbob anjomlar mayud va ishchi holatda bo'lishi lozim.

2. Ikkinchi bosqich – amaliy ko'nikmani namoyish qilib berish va ko'p marta mashq qilish. Bu bosqichni amalga oshirish uchun amaliy ko'nikmalarni qadam qadam algoritmi pedagog tomonidan va videofilmlar orqali namoish etiladi, algoritim asosida bosqichma bosqich to'g'ri bajarishga alohida e'tibor qaratiladi. Talaba amaliy ko'nikmani mustakil, biroq pedagog nazorati ostida mul'yajlar, trenajyorlar, fantomlar va manekenlarda, keyinchalik umumlashtirgan xolda to'liq va to'g'ri bajara olingandan so'ng bemorda qo'llashga ruhsat beriladi (imitatsion trening).

Ikkinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqqan amaliy ko'nikmalar qadamma qadam algoritmi va videofilmi, o'quv-uslubiy qo'llanmasi, bajarish sxemasi yoki texnikasi va h.k., baholash mezonlari ishlab chiqqan bo'lishi lozim. Mul'yajlar, trenajyorlar, fantomlar va manekenlar, imitatorlar, asbob anjomlar bo'lishi lozim va kerakli shart sharoitlar (maksimal darajada ish sharoitiga yaqin modelashtirilgan) yaratilishi lozim. Bu bosqichda pedagog nazorat qiladi va kerak bo'lganda talabalar ishlagan xatoliklarni to'g'irlaydi. Bu jarayonda talaba harakatlari videocasvriga olinib o'ziga namoyish etilishi, tangidiy muhokama qilinishi mumkin. Talaba, uning xatosi nimada ekanligini, o'qituvchiga va boshqa talabalarga tushuntirib beradi va so'ngira muolajani takrorlaydi. Interfaollik shunda namoyon bo'ladiki, bunda boshqa talabalar ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda ishtirok etadilar. Amaliy ko'nikma a'fomatizm darajasigacha etkazilishi maqsadga muvofiq.

3. Uchinchi bosqich - o'rganilgan bilim va amaliy ko'nikmani bemorda qo'llash. Bu bosqichda talaba o'zlashtirilgan bilim va amaliy ko'nikmani turli xil klinik xolatlarda (shu jumladan shoshilinch holatlarda) qo'llashga, olingan natijalarni tahlil qilishga va shu ma'lumotlar asosida harakat taktikasini belgilashga pedagog nazoratida o'rgatiladi.

Uchinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqqan o'quv, uslubiy qo'llanmalar, fotosuratlar, vaziyatli masalalar va testlar to'plami, keyslar, klinik protokollar, diagnostika va davolash standartlari, o'rgatuvchi kasallik tarixlari va ambulator kartalar va x.q. ishlatilishi lozim. Interfaollik shunda namoyon bo'ladiki, bunda boshqa talabalar nafaqat ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda balki komandada ishlashda ishtirok etadilar.

4. To'rtinchi bosqich – hulusa. Bu bosqichda pedagog talaba tomonidan olingan bilim va egallagan ko'nikmani bemorlarda, turli xil vaziyatlarda, faoliyat jarayonida to'g'ri va to'liq qo'llay olishiga ishonch hosil qilishi kerak va shunda amaliy ko'nikma o'zlashtirildi deb hisoblanadi.

To'rtinchi bosqichni amalga oshirish uchun talaba bemor bilan mustaqil

ishlashi pedagog tomonidan nazorat qilinadi, tibbiy hujjatlarni, kasallik tarixini yozib himoya qilganda baholanadi.

Mashg'ulot so'ngida o'qituvchi har bir talabning amaliy ko'nikmani o'zlashtirganligini tasdiqlaydi. Talaba amaliy ko'nikmani o'zlashtira olmagan vaziyatlarda, mashg'ulotdan tashqari vaqtda mustaqil o'zlashtirish tavsiya etiladi va pedagogga qayta topshiradi. Talaba barcha amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirgan holda fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.

Laboratoriya ishlari tashkili etish bo'yicha ko'rsatmalar

Fan bo'yicha laboratoriya ishlari namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Teri kasalliklarini aniqlash, umumiy va mahalliy davolashning prinsiplari. Bolalarda teri va teri hosilalarini anatomiya va gistologiyasi.
2. Strepto-, stafilodermiyalar, aralash piodermiyalar. Oddiy xusnbuzar. Qo'it, bitlash.
3. Allergodermatozlar. Dermatitlar. Toksikodermiyalar. Oddiy va allergik kontaktli dermatitlar. Toksikodermiyalar, sulfanilamid eritemasi. Ko'p shaklli eksudativ eritema.
4. Eshakemi. Ekzema. Neyrodermatozlar. Chin ekzema, mikrobli ekzema, seбореyali, professional va bolalar ekzemas.
5. Papulyoz dermatozlar. Psoriaz, qizil yassi temirakti.
6. Terining virusli infeksiyalari. OITS. Oddiy uchug, o'rab oluvchi temirakti. Yuqumli mollusk, o'kir uchi kondliomalar, so'gallar. OITSda teri kasalliklari.
7. Puflaki dermatozlar. Akantolitik po'rsildoq yara. Dyuring uchugsinon dermatiti. Puflaki dermatozlarni taqqoslash tashxisi
8. Terining zamburug'li infeksiyalari. Keratomikozlar, dermatomikozlar, kandidozlar. Onixomikozlar.
9. Moxov, teri leysmaniozi.
10. Kollagenozlar. Disxromiyalar. Vitiligo. Sklerodermiya. Qizil yugurik.
11. Jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar. Zaxm kasalligining umumiy kechishi, JUVYUUI zamonaviy tasnifi, zaxmning mikrobiologiyasi va epidemiologiyasi, etiopatogenezi.

Fan bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi.

Talaba mustaqil ishini tashkili etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

Fan bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi. Mustaqil ishini tayyorlashda fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- Bemorlar kursiyasida davolovchi yoki navbatchi shifokor bilan nazorat qilishda ishtirok etish;
- Darslik va o'quv qo'llamalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish;
- Simulyatsion o'quv klinik kompyuter dasturlar bilan ishlash;
- Ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;
- Berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;
- Fanning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va matruzalar qilish;
- Ilmiy maqola, anjumaniga matruza tezislarni tayyorlash;
- Vaziyatli va klinik muammollarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar echish;
- Keys (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida case-study) echish;
- Grafik organayzerlar ishlab chiqish va to'ldirish;
- Krossvordlar tuzish va echish;
- Prezentatsiya va videoroliklar tayyorlash hamda mustakil ish jarayonida keng qo'llash va h.k.
- Targatma materiallar bo'yicha matruzalar qismini o'zlashtirish;
- Avtomatlashtirilgan o'rgatuvchi va nazorat qiluvchi tizimlar bilan ishlash;
- Yangi texnikalarni, apparaturalarni, jarayonlar va texnologiyalarni o'rganish;
- Talabning o'quv- ilmiy- tadqiqot ishlarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlar bo'limlari va mavzularni chuqur o'rganish;
- faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari;
- masofaviy (distanston) ta'lim fanni faol o'zlashtirishda talabalarni olimpiada, tanlovlar, ko'rgazma, anjumanlar va boshqa tadbirlarda ishtirok etish.

Fan bo'yicha kurs ishi (loyihasi)

Fan bo'yicha kurs ishi o'quv rejasida ko'zda tutilmagan.

VI. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalar

Asosiy adabiyotlar

1. Скрипкин Ю.К., Кубанова А.В., Акимов В.Г. Кожные и венерические болезни. Учебник. -Москва, "ТЭОТАР Медиа" 2011г.
2. Родионов А.Н., Заславский Д.В., Сыдинов А.А. Дерматология. Иллюстрированное руководство по клинической диагностике. – Москва. "Граница". 2018 г.

3. Eshboev E.X., Tashkenbaeva U.A., Teri-tanosil kasalliklari va ularning laboratoriya tashxisoti. Darslik. Toshkent. – "Navro'z". 2018y.
4. Vaisov A.Sh., Teri-tanosil kasalliklari. Darslik. - Toshkent, "Yangi asr avlodi". 2009y.
5. Arifov S.S., Eshbaev E.X. Teri-tanosil kasalliklar. Darslik. - Toshkent. "Ensiklopediya". 1997 y.

Qo'shimcha adabiyotlar

6. Atif Hasnain Kazmi. Color atlas of clinical dermatology. New Delhi, India. "Jauree Brothers Medical Pub" 2015 г.
7. Олисова О.Ю., Кожные и венерические болезни. Учебник. – Москва. "Практическая медицина". 2015г.
8. Чеботарев В.В., Тамразова О.Б., Чеботарева Н.В., Одинец А.В., Дерматовенерология. Учебник. – Москва. "ГЭОТАР Медиа". 2013г.
9. Paricha J.S., Ranji Gupta. Illustrated Textbook of Dermatology. New Delhi, India. "JP Medical Ltd". 2013y.
10. Короткий Н.Г. Кожные и венерические болезни. Учебник. –Москва. "Медицинское информационное агентство". 2011 г.
11. Скрипкин Ю.К., Бутков Ю.С., Дерматовенерология. Национальное руководство. –Москва. "ГЭОТАР Медиа". 2009 г.
12. Скрипкин Ю.К., Кубанова А.В., Акимов В.Г. Кожные и венерические болезни. Учебник. –Москва, "ГЭОТАР Медиа" 2009г.
13. Ананьев О.Л., Анисимова Е.В. Кожно-венерические заболевания. Учебник. "ЭКСМО", 2006 г.
14. Пол К. Бакстон Дерматовенерология. Учебник. Россия. "Бином", 2005 г.
15. Элинон Е. Сан. Дерматология. 100 случаев из практики. Учебник. Россия. "Бином", 2001 г.

Ўқитувчи – стъюси адбйотлар

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizning mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. O'zbekiston matbuot va axborot agentligining "O'zbekiston" nashriyot matbaa ijodiy uyi. 2017 y.
2. Mirziyoyev Sh.M. Tangridiy tahlil, qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik-har bir rahbar faoliyatining kundaalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston matbuot va axborot agentligining "O'zbekiston" nashriyot matbaa ijodiy uyi. 2017 y.
3. Mirziyoyev Sh.M. Ekin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston matbuot va axborot agentligining "O'zbekiston" nashriyot matbaa ijodiy uyi. 2016 y.

Internet saytlari:

1. www.mediasphere.ala.ru/dermatol/derm-im.htm;
2. www.matrix.ucdavis.edu/DOI.html;
3. www.cc.epou.edu/WHSCIV/medweb/dermatology.html;
4. www.Mosby.com/Mosby/Periodicals//medical//CPDM/dm/html;
5. www.skindex.com;
6. www.ama-assn.org/journals/standing/derm/dermhme.htm;
7. www.Stawford.com/epo/mm wz/wor ld.html.
8. www.ziyounet.uz;
9. [www.info@minzdrav.uz](mailto:info@minzdrav.uz);
10. [www.info@tma.uz](mailto:info@tma.uz).

Modul dasturi Qoraqalpog'iston tibbiyot institutida ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
Institut kengashi bayonnomasi № 11 18-08-24

Modul dasturi bo'yicha ma'sullar:

Janibekov J.J

«Yuqumli kasalliklar va dermatovenerologiya» kafedrası mudiri, t.f.n

Ueberbergenova U.D.

«Yuqumli kasalliklar va dermatovenerologiya» kafedrası assistenti
«Yuqumli kasalliklar va dermatovenerologiya» kafedrası assistenti

Ayupzazova R.K

«Yuqumli kasalliklar va dermatovenerologiya» kafedrası assistenti

Taqrig'chilar:

Ataxanova D. O

-OTI, "Gigiena va atrof-muhit, epidemiologiya" kafedrası assistenti
PhD.

Eshpanov M.K

Qoraqalpog'iston Respublikasi